

Aan
de gemeenteraad

Datum 31 maart 2020
Zaaknummer InProces BBV: 2020-0040583
Betreft Huis van Stad en Regio en Bibliotheek AanZet

Vergadering van

Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Lerend en Ondernemend Dordrecht
Pijler Sociale Leefomgeving
Kernteam/Opgave: Stad - Jeugd, Onderwijs & Cultuur
Auteur: Mart de Koning
E-mail: hcm.de.koning@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Monique de Bos
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Besluiten over verhoging van middelen subsidies zijn een collegebevoegdheid.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

De bibliotheek AanZet heeft in opdracht van de gemeente vanaf 2016 een transitie doorgemaakt. Tijdens deze transitie (2016-2019) heeft de bibliotheek een structurele bezuiniging van € 600.000,- per jaar gerealiseerd. In deze periode heeft de gemeente een incidenteel transitiebudget van in totaal € 450.000,- beschikbaar gesteld.

De bibliotheek heeft zich ontwikkeld van uitleenbibliotheek naar een laagdrempelige informatievoorzieners en verbinder in de stad. In lijn met het gemeentelijke beleid zet de bibliotheek in op de aanpak van laaggeletterdheid, leesbevordering en verbinder binnen het publieke domein van informele educatie. Met een low budgetverbouwing van de locatie Groenmarkt (2019), brengt de bibliotheek in samenwerking met partners de nieuwe dienstverlening in de praktijk.

Het pand is niet geschikt om de informatie- en community functie in zijn totaal te realiseren. Met de huidige 2.400 m² ontbreekt het aan voldoende m² en de indeling belemmert de doorontwikkeling van de nieuwe dienstverlening. Een eigentijdse centrale bibliotheek in een stad als Dordrecht vraagt om een nieuwe huisvesting van circa 3.500 m². Door de samenwerking met partners kan in het Huis van Stad en Regio worden volstaan met 3.000 m². Alleen met een structurele verhoging van € 300.000,- van de gemeentelijke subsidie is de bibliotheek in staat om deel te nemen in het Huis van Stad en Regio. Deze raadsinformatiebrief informeert de raad over de claim voor de structurele verhoging van de subsidie van de bibliotheek AanZet met € 300.000,- per jaar.

Cruciale rol

De bibliotheek heeft in de planvorming inhoudelijk een cruciale en richtinggevende rol. Blijft de

bibliotheek AanZet uit de verdere planontwikkeling dan gaat dat ten koste van het idee achter het Huis van Stad en Regio. De bibliotheek is bij uitstek een publiekstrekker en weet een relatie te leggen tussen de persoonlijke, meer informele omgeving van de bibliotheek en de formele wereld. AanZet is goed in staat om de gemeentelijke doelstellingen binnen het Sociaal Domein en in de aanpak van Laaggeletterdheid, samen met de overige partners in het Huis te realiseren.

Wat is de te delen informatie?

De bibliotheek AanZet in transitie sinds 2016

De raad stemde in 2016 in met de notitie "Toekomstscenario Bibliotheek Dordrecht". In opdracht van de gemeente Dordrecht ontwikkelt de bibliotheek sindsdien een vorm van dienstverlening waarin informatie, kennis, ontmoeting en ontwikkeling centraal staan. In de bijlage is te zien waarin onder meer geïnvesteerd is.

Beleid van de gemeente Dordrecht

Het beleid van de gemeente Dordrecht is erop gericht de zelfstandigheid en redzaamheid van burgers te vergroten. De digitalisering van de samenleving maakt dat niet alle burgers helemaal zelfstandig kunnen handelen. Het ontbreekt hen aan de benodigde basisvaardigheden (taal, rekenen en digitaal). Deze (laaggeletterde) burgers hebben belang bij fysieke en toegankelijke dienstverlening. Het gaat in onze stad om 1 op de 9 Dordtenaren.

In 2017 is de raad geïnformeerd over de transformatie van de bibliotheek tot informatiespecialist en over de huisvesting op de Groenmarkt. De raad heeft ingestemd met de ambitiedocumenten van Huis van Stad en Regio (2018 en 2019). In deze ambitie is de bibliotheek een van de partners waarmee we het traject zijn ingegaan om te onderzoeken of we gezamenlijk naar het Huis van Stad en Regio kunnen gaan.

Huisvesting aan de Groenmarkt en transitie:

De transitie die de bibliotheek in opdracht van de gemeente heeft doorlopen vraagt om andere huisvesting. De huidige locatie van de stadsbibliotheek voldoet niet meer aan eisen die aan een eigentijdse bibliotheek gesteld worden. Renoveren of uitbreiden aan de Groenmarkt, om deze geschikt te maken, is niet aan de orde. Het pand aan de Groenmarkt (eigendom van AanZet) voldoet al sinds geruime tijd niet meer aan de eisen van duurzaamheid, installatietechniek en flexibiliteit. Met het oog op nieuwe huisvesting is er nauwelijks meer geïnvesteerd. Daardoor zijn de jaarlijkse huisvestingslasten, momenteel € 300.000,-, erg laag.

De bibliotheek is in 2018 gestart met de verbouwing van de stadsbibliotheek. Deze verbouwing is met een gering budget gerealiseerd, vanuit een tijdelijke perspectief. Kantoorruimtes hebben plaatsgemaakt voor publieksruimte waar de nieuwe dienstverlening wordt aangeboden. Zo is er een Jongerenvloer gerealiseerd, evenals een Ontwikkelplein, het DordtLab, een interactieve jeugdbibliotheek en Café Americain. De overige ruimtes hebben een eigentijdse uitstraling gekregen. In mei 2019 opende de vernieuwde stadsbibliotheek. De verandering naar een informatiebibliotheek vraagt om een nieuwe huisvesting en ook meer m² dan de huidige 2.400 m². Wij kiezen er dan ook niet voor dat de bibliotheek aan de Groenmarkt gehuisvest blijft.

Aan zo'n huisvesting die recht doet aan de transformatieopgave zijn financiële gevolgen verbonden. Via de subsidierelatie heeft dat vervolgens een effect op de gemeentelijke begroting.

Marktconforme huisvestingskosten

De benchmark die inwonersaantallen vergelijkt met de kosten voor de lokale bibliotheek (zie bijlage) toont dat onze gemeente vergeleken met ander steden qua m² en huisvestingskosten per inwoner laag scoort. Kwalitatief goede en duurzame huisvesting voor vergelijkbare functies als de bibliotheek kost per jaar gemiddeld bijna € 8,- per inwoner. Vergeleken met de huidige huisvestingslasten van de bibliotheek (€ 4,61 per inwoner) levert dat in de benchmark een verschil op van € 3,39 per inwoner. Op 118.667 inwoners is dat totaal ruim € 400.000,- per jaar.

Nieuwe huisvesting AanZet

Al in 2017 heeft AanZet met externe begeleiding een programma van eisen opgesteld voor een

huisvesting passend bij de toekomstvisie. Daaruit blijkt dat het cruciaal is dat de nieuwe bibliotheek goed bereikbaar is en centraal ligt. Daaruit blijkt ook dat voor een stand-alone bibliotheek een oppervlak van 3500 m² nodig is. Tijdens de zoektocht naar een geschikte locatie bleek de gebiedsontwikkeling Spuiboulevard de kans te bieden om op een centrale plaats ruimte te maken voor ontwikkeling. Een ontwikkeling die vervolgens samen is opgepakt in het Huis van Stad en Regio.

De scenario's die in relatie tot de huidige (ontoereikende) huisvesting en de gedeelde inhoudelijke ambities van zowel de bibliotheek als de gemeente zijn onderzocht:

1. Nieuwe centrale stand-alone bibliotheek van 3.500 m² (conform toekomstvisie);
2. In het Huis van Stad en Regio met circa 3.000 m².

Synergievoordelen

Huisvesting van de bibliotheek in het Huis van Stad en Regio heeft naast inhoudelijke ook qua m² synergievoordelen. Het gezamenlijk programma van het Huis levert efficiency op in de dienstverlening (gedeelde m²) maar ook op faciliteiten als de entree en ontvangstruimte, fietsenstalling, de horecavoorzieningen, vergaderruimtes en andere ruimtes voor bijeenkomsten, zoals bijvoorbeeld een podiumruimte.

Wij kiezen voor het laatste scenario: Bibliotheek AanZet in het Huis van Stad en Regio

In dit scenario komen onze gemeentelijke ambities in het sociaal domein, aanpak laaggeletterdheid en toegankelijke dienstverlening samen met de ambities van de bibliotheek.

In het ambitiedocument van het Huis van Stad en Regio kiezen de partners GRD, VVV, Dordrecht Marketing, gemeente Dordrecht en Bibliotheek AanZet er voor om huisvesting te bundelen.

De gedachte hierachter is:

- verlaagde drempels zodat kwetsbare burgers gemakkelijker binnenlopen;
- een stimulerende werking op toegankelijke en gezamenlijke dienstverlening door alle partijen;
- met de vele bezoekers van de bibliotheek, een grotere aantrekkingskracht van het Huis als totaal te realiseren;
- en ruimte creëren voor ontmoeting waar iedereen zich welkom voelt.

Met dit scenario creëert de bibliotheek samen met de partners een centrale plek in het Huis waar burgers, toeristen, bedrijven, klanten van de SDD, partners in de stad en medewerkers elkaar ontmoeten. Een huiskamer van de stad.

Het toekomstscenario van de informatiebibliotheek loopt al vanaf 2017 parallel aan het proces richting Huis van Stad en Regio.

Welke kosten zijn verbonden aan dit proces?

Jaarlijks is structureel € 300.000,- nodig voor de huisvesting van de bibliotheek in Huis van Stad en Regio.

Scenario	Aantal m ²	Huisvestingslasten	Eigen inbreng door verkoop Groenmarkt	Extra subsidie op jaarbasis
Stand-alone	3.500 m ²	€ 789.000	€ 80.000	€ 409.000
Huis van Stad en Regio	3.000 m ²	€ 680.000	€ 80.000	€ 300.000

Financiële bijdrage AanZet

Het pand aan de Groenmarkt is in bezit van de bibliotheek. Door dit gebouw te verkopen is AanZet in staat om, naast de kosten van planontwikkeling en verhuizing, de komende twaalf jaar € 80.000,- per jaar bij te dragen in de huisvestingslasten.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Bij de behandeling van de kaderbrief vindt een integrale afweging plaats over de reeds ingediende claim van € 300.000,--.

De raad wordt over de totale ontwikkeling van Huis van Stad en Regio geïnformeerd.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Er zijn geen kosten verbonden aan het proces.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Toekomstscenario Bibliotheek Dordrecht - RIS nr. 1723964

Ambitiedocument Huis van Stad en Regio - RIS nr. 2271503

Bijlagen

1. Bijlage bij RIB Huis van Stad en Regio en Bibliotheek AanZet